

ЕКОЛОГІЧНА СТЕЖКА «ЗАГАДКОВІСТЬ»

В статті пропонується розробка екологічної стежки «Загадковість» по парку пам'ятці садово-паркового мистецтва «Феофанія». Даний маршрут несе в собі загадковий та романтичний дух парку. Він рекомендований для студентів, школярів, а також для всіх бажаних, хто цінує та любить природу.

Ключові слова: екотуризм, екоосвіта, екостежка.

В статье предлагается разработка экологической тропы «Загадочность» по парку памятнике садово-паркового искусства «Феофания». Данный маршрут несет в себе загадочный и романтический дух парка. Он рекомендован для студентов, школьников, а также для всех желающих, кто ценит и любит природу.

Ключевые слова: экотуризм, экообразование, экотропа.

The article proposed the project of environmental pathways «Inscrutability» in the park monument of landscape architecture «Feofaniya». This route carries a mysterious and romantic spirit of the park. It is recommended for students, schoolchildren, and for everyone who appreciates and loves nature.

Key word: Ecotourism, ecological education, ecotrail.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день з інтенсивним науково-технічним розвитком все більше молоді починає захоплюватися різноманітними комп'ютерними іграми, телепередачами, мережею Інтернет тощо. Вони все менше і менше спілкуються з природою, так як існує велика кількість ресторанів, кафе. Це все негативно відображається на їхній культурі та вихованості.

Актуальність даної проблеми постійно зростає. Тому в даній статті представлена екологічна стежка «Загадковість» по парку – пам'ятці садово-паркового мистецтва «Феофанія», за допомогою якої ми покажемо дивовижну та неповторну красу природи, переконаємо, що в місті можна знайти гарні ландшафти та свіже повітря, а також навчимо та виховаємо любов до прекрасного.

Мета статті – ознайомити з розробленою екологічною стежкою «Загадковість» по парку – пам'ятці садово-паркового мистецтва «Феофанія» та виховати у школярів, студентів любов та правильне відношення до природи.

Аналіз публікацій показав, теоретичні та практичні основи розробки екостежок є достатньо опрацьованими [1-5]. Проте для парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Феофанія» розроблено лише декілька оглядових екскурсій.

Виклад основного матеріалу. Дана екологічна стежка проходить по дуже надзвичайній та прекрасній місцині – парку «Феофанія». Представлений маршрут є лінійним та складається з 22 точок. Проходження рекомендується школярам, студентам та всім бажаним. Орієнтовний час проходження маршруту становить – 3 години 15 хв. Загальна протяжність – 4904,8 м.

Парк «Феофанія» – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення, створений з метою збереження та використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях.

Феофанія один із не багатьох куточків Київського Придніпров'я, де збереглась первісна краса та недоторканість вікових дубів в оточенні розмаїття дерев і трав, що з поширенням антропогенної деградації нашої типово української природи набуває неперевершеного значення і для примноження національної духовності, яка не може бути замінена нічим.

Парк «Феофанія» – один із унікальних масивів зеленої зони м. Києва, у складі якого збереглися природні ліси, насадження декоративних та екзотичних дерев, система ставків та природних джерел у надзвичайно мальовничій місцевості.

Масив розташований на одній з ділянок Київського лесового плато на межі двох ландшафтних зон – Лісостепу і Полісся. Найвиразніший елемент рельєфу – Феофанійська балка, долиною якої протікає струмок Віта. Схили балки круті, в них розкриваються породи харківської свити, піски полтавської свити, строкаті та бурі глини, дренуються ґрунтові води. Найвища абсолютна відмітка – 189 м.

Серед ґрунтового покриву переважають темно-сірі опідзолені, сірі та ясно-сірі лісові.

З водоносними горизонтами Феофанії пов'язані численні джерела мінеральних вод, пробурена свердловина. Свято-Пантелеймонівське джерело здавна шанується киянами та гостями столиці; цілющі властивості води зумовили популярність джерела такою мірою, що центральний собор монастиря було збудовано на честь св. Пантелеймона.

Найбільшу площу в урочищі займає широколистяний ліс (близько 130 га), який утворює замкнене кільце і дотепер репрезентує типову і різноманітну флору і рослинність. Рослинний покрив представлений угрупованнями корінної діброви з високою концентрацією вікових дерев та похідних грабового лісу, до яких з різних боків прилягають степові та заболочені ділянки.

Наявний тваринний світ є типовим для придніпровський широколистяних лісів. В основному поширені: ласка, їжак, крижень, черепаха болотна, вуж звичайний, ропухи; джміль; бражник тополевий; кропивниця.

Досить багата і історико-культурна спадщина: На території Феофанії знаходиться храм Святого Пантелеймона. Там є Чудотворна Казанська ікона Божої Матері. У 1999 р. вона, подібно до ікони «Призрі на упокорювання», чудовим чином відбилася на склі. Тут також знаходяться мощі преподобних святих Пантелеймона, Миколи, Серафима Саровського.

Пантелеймонівський монастир розташований у місцевості, яка раніше мала назву «Лазаревщина». З початку свого існування собор мав, окрім головного, 2 вівтарі. Один на спомин чуда архістратига Михаїла у Хонах, інший на честь преподобного Сергія Радонезького. До однієї з

головних святинь храму належить частка мощей цілителя Пантелеймона доторкнувшись до яких можна зцілитися від будь-якої хвороби.

Страшених руйнацій, які привели його до майже повного знищення, зазнав собор під час радянсько-німецької війни. Саме в цьому місці проходила лінія оборони Києва восени 1941 р. і будівля собору мала дуже велике воєнно-стратегічне значення (як висотна будівля з якої можна вести прицільний вогонь), тому храм зазнав страшного мінометного удару. 7 травня 1990 р. Свято-Пантелеймонівський собор було повернуто Церкві і в ньому розпочалися відновлювальні роботи. З 1993 р. при соборі був відкритий скит київського Свято-Покровського жіночого монастиря. У 1998 р. Свято-Пантелеймонівський собор було освячено Блаженнішим Митрополитом Київським і всієї України Володимиром, а з 2002 р. рішенням Священного Синоду Свято-Пантелеймонівський скит стає окремим жіночим монастирем.

У лісі б'ють декілька джерел, що вважаються цілющими. Зі святого джерела, якому хтось дав назву «Сльози Божої Матері», воду черпають жителі не тільки довколишніх Теремків, а всього Києва.

Феофанія стала своєрідним місцем благоговіння для людей з найвіддаленіших куточків нашої країни. Хто приїжджає поклонитися святому місцю, хто з надією позбавитися від недуг. За переказами, вода в святих джерелах володіє цілющими властивостями, тому, занурившись в купіль у будь-яку пору року, можна вилікуватися від всіляких хвороб. Незалежно від сезону, температура води тут практично не змінюється - завжди студена, така, що бадьорить. Тому увійти у воду може не кожен. Не дивлячись на це, круглий рік, до джерел в будь-яку погоду йде потік людей. Перш ніж зайти в купіль, потрібно набрати воду з ближнього джерела і випити її, потім помолитися і попросити воду дарувати здоров'я, молодість і очищення. Занурюватися треба тричі з головою. Говорять, що після купання в студеній воді купелі ще ніхто не захворів. Мабуть, вона дійсно володіє цілющими властивостями. Давним-давно ці місця вважалися святими – не дарма ж тут свого часу звели храм і заснували жіночий монастир.

Висновки. Екологічна стежка – це спеціально обладнаний маршрут, що прокладений по найбільш цікавим місцях зони регульованої рекреації. Організація екологічної стежки – одна з форм виховання екологічного мислення і світогляду. Основне призначення стежок природи - виховання культури поведінки людей в природі. Маршрут екологічної стежки «Загадковість» розроблений не тільки по природним об'єктам, а й по антропогенним, що буде досить цікаво для туристів. Даний маршрут може підвищити відповідальність людей за збереження навколишнього середовища, сприяти вихованню почуття любові до рідної природи, до своєї Батьківщини.

1.Бойко М.Ф. Використання екологічних стежин для екологічної освіти студентів / М.Ф.Бойко // Екологічна освіта і виховання: досвід і перспективи: матеріали Всеукр.

наук.-практ. конф. – К., 2000. – С. 181-185.

2.Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. – Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

3.Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. Екотуризм: Навч. посіб. – К: Альтерпрес, 2009. – С. 74-85.

4.Храбовченко В.В. Экологический туризм: Учеб.-метод. пособ. – М.: Финансы и статистика, 2003. – С 23-33.

УДК 908

Олішевська Ю.А.

ЗНАЧЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ КРАЄЗНАВСТВА» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РЕКРЕАЦІЙНОЇ ГЕОГРАФІЇ Й ТУРИЗМУ

Визначено значення краєзнавчих досліджень для підготовки фахівців з рекреаційної географії й туризму. Запропоновано ключові напрями туристсько-рекреаційного дослідження окремих регіонів України в межах навчальної дисципліни «Основи краєзнавства».

Ключові слова: краєзнавство, рекреаційна географія, туристсько-рекреаційна діяльність, туризм

Определено значение краеведческих исследований при подготовке специалистов с рекреационной географии и туризма. Предложено ключевые направления туристско-рекреационного исследования отдельных регионов Украины в пределах учебной дисциплины «Основы краеведения».

Ключевые слова: краеведение, рекреационная география, туристическо-краеведческая деятельность, туризм.

The definition of regional studies for training specialist of recreational geography. Designed a basic directions study of recreational regions of Ukraine in the educational course on professions «Tourism and recreation».

Keywords: local lore, recreational geography, tourist-regional activity, tourism.

Постановка проблеми. Відродження традицій українського народу, проблема збереження та відновлення пам'яток багатовікової культури сприяло включенню навчальної дисципліни «Основи краєзнавства», яка є складовою національного краєзнавства, можна навіть сказати передумовою комплексного краєзнавчого дослідження будь-якої території від селища, до краю та країни в цілому до навчального плану підготовки географів за спеціальністю «рекреаційна географія та менеджмент туризму».

Знання із краєзнавства дозволяють сформулювати комплексне уявлення про розвиток певної території, її природні, соціально-економічні, історико-культурні умови та ресурси, історію заселення та етнічні особливості, ремесла, промисли й традиції українського народу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує підвищену увагу до привернення широкого загалу шкільної та студентської молоді, а також інших верств населення до краєзнавчого руху в Україні.

Різні аспекти краєзнавчих досліджень висвітлені у роботах П.Т. Тронька (1989, 1991, 1994, 2002 та ін.), М.Ю. Костриці (2002, 2005, 2007),